GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

N^RO 129

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 15 Maja 1830 roku w Sobotę.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

Giełda Warszawska dnia 14 Maja 1830 r.

Wexle.	żądano		płacono	
Amszterdam 250 z. h. 2 mies.	—	—	—	—
Berlin 100 tal. 2 mies.	594	—	—	—
Z krot. ter.	609	—	—	—
Gdańsk 100 tal. 2 mies.	594	—	—	—
z krot: ter:	—	—	—	—
Hamburg, 300 Mk. 2 mies.	900	—	897	—
Lipsk 100 tal. 3 mies.	—	—	—	—
Londyn, 1. l. szter. 2 mies.	41	20	—	—
Moskwa 100 r. b. 1 mies.	180	15	—	—
Petersburg ditto 1 mies.	—	—	—	—
Paryż, 300 fran. 2 mies.	492	—	—	—
Wiedeń, 150 zł. reń. 2 mies.	620	—	618	—
Wrocław, 100 tal. 2 mies.	—	—	—	—

Monety	żądano		płacono	
Złoto Polskie za 100 zło. .	—	—	—	—
Imperjały ros.	—	—	—	—
Dukaty Hol. nowe 1 sztuka.	19	22	—	—
ditto stare. ważne .	—	—	—	—
ditto na passir. . . .	—	—	—	—
ditto austrjackie. . . .	—	—	—	—
Frydrychsdory	—	—	—	—
Pruski kurant	—	—	—	—
ditto bilety kassowe .	—	—	—	—
Assygna Ros. . . . , . .	—	—	—	—
Bilety bankowe aust: za 100f. R.	—	—	—	—
Einlesung Szeiny ditto	—	—	—	—

Papiery.	żądano		płacon	
Listy zastawne, (*)	98	12	98	—
Obligacje udziałowe po zł. 300	400	—	—	—
Assekuracje skarb: . . .	—	—	—	—
Obligacje pragskie . . .	—	—	—	—
Dow: k. centr. likwidacyjnéj.	—	—	—	—
ditto ditto za żołd. . .	36	—	35	—
ditto ditto za inne. . .	—	—	—	—
Zapisy drogowe.	—	—	—	—
Obligac. ros. 6 od 100 w assyg.	—	—	—	—
ditto ditto w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w srebrze. .	108	—	—	—
ditto 5 od 100 w Hamb. Cert	107	—	—	—
ditto ditto w Poz. Angl.	107	—	—	—

(*) Nie licząc w to wartości kuponu wynoszącéj Zł. 1 gr. $17\frac{1}{3}$

BERLIN. — *Dnia* 11 *maia.* — Kurs giełdy z dnia 8 b. m. — Listy zastawne polskie p. C. żądano $97\frac{7}{8}$, płacono $97\frac{5}{8}$ za sto. — Obligacje udziałowe polskie p. C. płacono $66\frac{1}{4}$, na 1 czerwca żądano i płacono $66\frac{1}{2}$, na 1 lipca płacono $66\frac{3}{4}$, żądano 67 tal. za sztukę.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE

KROLESTWO POLSKIE.

Rozkaz dzienny do wojska polskiego.

W kwaterze głównéj w Warszawie dnia 27 *kwietnia* (9 *maja*) 1830 *r.*

ZA NAJWYŻSZYM ROZKAZEM.

Przeniesiony zostaje, *w korpusie artyllerji i inżenjerów.* Z pół-baterji rakietników konnych, podporucznik Felix Dembiński, do pół-kompanji rakietników pieszych.

Otrzymują urlopy, *w korpusie inżenjerów.* W bataljonie saperów, podporucznik Dollinger, na dni 20, do Wilna. — *W piechocie.* Dowódzca dywizji 2éj piechoty, jenerał dywizji Żółtowski, na dni 6, w guberniję Wołyńską. *W jeździe.* Dowódzca dywizji strzelców konnych, jenerał dywizji Klicki, na miesięcy 4, do Niemiec. — *W sztabie placu twierdzy Zamościa.* Major placu téjże twierdzy, podpułkownik Krasnodębski, na dni 16. — *W wojsku.* Major Osiecki, na miesięcy 3, do Karlsbad. — *W korpusie inwalidów i weteranów.* Podporucznik weteranów Zapalski, na dni 24 do Krakowa.

Naczelny wódz.
(podpisano) KONSTANTY W. X. R.

Zgodno z oryginałem. Za p. o. szefa sztabu głównego jenerała brygady; major, *Hofmann.*

— *Kommissja województwa Augustowskiego.* — W wykonaniu rozporządzenia kommissji rządowéj przychodów i skarbu daty 3 lutego r. b. Nr. $\frac{5442}{1162}$, gruntującego się na dekrecie Najjaśniejszego Pana w Odessie pod dniem 19 sierpnia 1828 r. zapadłego, podaje do publicznéj wiadomości, iż w dniu 28 maja r. b. 1830, począwszy od godziny 10 zrana, odbywać się będzie w biórze kommissji województwa Augustowskiego w sali sessjonalnéj, publiczna licytacja na sprzedaż dóbr rządowych Gumbele w ekonomji Kalwarja, w obwodzie Kalwarjiskim położonych, składających się z wsi Gumbele.

Przestrzeń ogólna dóbr wynosi włók 6, morgów 10, prętów 47 miary nowo-polskiéj.

Licytacja zaczynać się będzie od summy złp. 4,408 w srebrze albo w listach zastawnych koloru białego w nominalnéj wartości.

Oprócz postąpionéj na licytacji summy, obowiązany będzie plus-licytant corocznie skarbowi opłacać w dwóch ratach złp. 220 gr. 11 kanonu, z wolnością jednak spłacenia takowego monetą brzęczącą.

Oprócz podatków i ciężarów do tych dóbr przywiązanych, opłacać się będzie także nowo ustanowiony podatek ofiary w ilości zł. 47 gr. 1 rocznie — Każdy przystępujący do licytacji winien złożyć na vadium summę zł. 440 gr. 23 w srebrze lub w listach zastawnych, a nadto utrzymujący się przy licytacji obowiązany będzie zaraz złożyć drugą podobną ilość zł. 440 gr. 23.

Oddanie w possessją dóbr Gumbele nowo-nabywcy, nastąpi od 1 czerwca r. b. z zastrzeżeniem wszakże, iż tenże nowo-nabywca, skoro nim nie będzie dotychczasowy dzierżawca, winien będzie dotrzymać kontraktu dzierżawnego po

dzień 1 czerwca 1831 r. poprzestając na dochodzie z kontraktu wypływającym.

Nowo nabywca winien rządowi zwrócić koszta pomiaru w summie zł. 76 gr. 2.

O innych warunkach licytacyjnych każdy chęć licytowania mający poweźmie wiadomość w biórze kommissji wojewódzkiéj, gdzie nawet warunki kupna wraz z tabellą źródła intraty wykazującą, na drzwiach przy wchodzie do sekcji ekonomicznéj wywieszone będą.

Wolno jest każdemu chęć licytowania mającemu o stanie obecnym dóbr na gruncie przekonać się. — Prezes *Mostowski.* — Sekretarz jeneralny *Bogucki.*

— *Doniesienie spadkowe.* — Do uregulowania spadku po Ewie z Łepkowskich Kiełczewskiéj właściciele części na wsi Kurki B w powiecie Biebrzańskim województwie Augustowskiem położonéj, w dniu 1 grudnia r. z. zmarłéj, wyznacza się termin prekluzyjny na dzień 14 maja 1831 roku z wezwaniem stron interesowanych do stawienia się w tym terminie w kancellarji ziemiańskiéj wdztwa Augostowskiego w mieście Łomży przed podpisanym pisarzem téjże kancellarji z tytułami urzędowemi prawa ich usprawiedliwiającemi pod skutkami prekluzji prawém sejmowém z r. 1818 o hipotekach zastrzeżonemi. — W Łomży dnia 10 maja 1830 roku. — *Korzeniowski* P. Z. W. A. W. I.

— *Uwiadomienie.* — Właściciel hotelu Rossyjskiego w Krakowie przy ulicy Florjańskiéj Nr. 504 niegdyś Szydłowskich własnego ma honor uwiadomić szanownych obywateli i wszystkich podróżnych do Krakowa przybywających, iż hotel wspomniony dla wygody osób w nim goszczących zupełnie nowo wewnętrznie wyrestaurowany, i na sposób zagraniczny urządzony został. — Ceny tak apartamentów (których od 1 złp. 15 gr. dziennie, do 8 złp. dostać można) jak i produktów wszelkich w tymże hotelu są jak najumiarkowańsze, stałe (fix) i dla wszelkiego stanu gości jednakie. — Ceny takowe zatwierdzone przez miejscową władzę policyjną dla wiadomości publicznéj na drzwiach każdego mieszkania wywieszone zostały. Bezpieczeństwo własności podróżnych przez odźwiernego na to utrzymywanego zapewnione, usługa powierzona ludziom mówiącym językami Polskim, Rossyjskim, Francuzkim i Niemieckim;— zgoła urządzenie wewnętrzne hotelu, w którym jest publiczna restauratornia, kawiarnia i handel win wszelkich gatunków, nie pozostawi nic wcale do życzenia podróżnemu mającemu na względzie porządek, wygodę i ceny umiarkowane.

Wiadomości Warszawskie.

— (Nadesłane) — *O recenzji pism Brodzińskiego przez J. B. O.* — Jestto zapewne znakiem przesilającego się jeszcze ducha krytyki narodowéj, dla szczególnego widzimi się wzdychać do dyktatorskiéj powagi. Może to z jednéj strony być dla następców przestrogą, jeżeli się wprzód którzy z zaślepioną ku dziełom swych mistrzów garnął ufnością; nigdy się bowiem stanowczo podobny oręż przeważnym nie stanie. — Kto pilnie przetrząsał dzieła Brodzińskiego, nie może bez wstrętu słyszeć owych grzmiących recenzentów, nie dających dla niezwykłego huku schwycić, co powiedzieli. Nie miał bez wątpienia Brodziński w rozprawie o krytyce pretensji do powagi Kanta, jaką przyniosła *krytyka czystego rozumu*, a za nią *krytyka władzy sądzenia.*— Nie miał tém bardziéj pretensji do sławy Kopernika. Są to rady dla narodu od pisarza, może już upojonego pochwałami od tegoż narodu pozyskanemi; ale się te łagodnie do przyjęcia ogłaszają. — Inny jest ton dla recenzentów, choćby z ich mniemaniami większa część nawet czytelników zgodzić się miała. Co powiedział J. B. O. w *Dzienniku Powszechnym* Nro 130, o przyszłym autorze ziemiaństwa i tłómaczu Cyda; nie może oprzeć na słowach Brodzińskiego. Mówi Brodziński o ważnych przysługach obudwóch, ale nie stawia ich na czele i za ozdobę narodowéj Polski. Oto są jego słowa: »Osiński wydobył nowe mało znane przed nim zalety języka polskiego, energję, w poezji dramatycznéj, potoczystość i poprawność wiersza. Wybrał z francuzkiéj drammatyki to, co najmocniejszego, a może najstosowniejszego dla narodu mieć mogła: Kornela. Wybrał z romantyzmu Francuzów jéj kwiat najpiękniejszy, to jest uczucie honoru, miłości i odwagi w Cydzie.« I daléj: »Tenże duch natchnął najpiękniejsze miejsca Ziemiaństwa Koźmiana, które równie jak ody sławę narodową opiewające, z powszechnym zapałem przez naród przyjęte, *zdawały się zbliżać ku smakowi » Rzymian, od którego zaczęła się najpiérwsza polska literatura.* « Namiętnie tu powstał J. B. O. na słowa teoretyka, ale bez zasady. Zdanie o Szymanowskim może nas przekonać, jaką nadaje Brodziński wagę przekładom, względnie do innych tworów poetyckich. Co się tycze filozoficznéj strony w słowach recenzenta, łatwo każdy mu przyzna głębokie oznajomienie się ze swoim przedmiotem, ale téż wyzna razem, co nadto i co niewcześnie powiedziano. Nie swarliwy krytyk mówi do przekonania narodu; ale ten, co nie namiętnie a z przystojną rozwagą przemawia. Inaczéj krytyka nasza musiałaby zostać w niemowlęctwie, z którego się tylko dodnieść usiłuje. ***

— Artykuł pana K. Macewicza o portretach sławnych Polaków, odebraliśmy i umieścimy.

ANGLJA. — *Z Londynu d. 5 maja.* — Oto są ostatnie bulletyny o stanie zdrowia królewskiego: — 1) *Z d. 2 maja.* W symptomatach choroby nie zaszła żadna zmiana. N. Pan miał noc niespokojną. 2) *Z d. 3 maja.* N. Pan cierpiał wiele z powodu bezsenności; jednakże nad ranem okazały się pomyślne symptomata. 3) *Z d. 4 maja.* Zeszléj nocy spał N. Pan przez kilka godzin, a dziś rano czuł się nieco lepiéj.

— *Times* wnioskuje, że choroba króla jest tak zwana *Angina pectoris*, albo téż wodna puchlina w piersiach. Piérwsza bywa zwykle z wielkiém niebezpieczeństwem połączona, lecz w jednéj i drugiéj można się ratować prowadząc życie skromne i bardzo wstrzemięźliwe.

FRANCJA. — *Z Paryża dnia 4 maja.* — Jenerał Bourmont stanął d. 28 z. m. w Tulonie. W Mahon zakładają szpital wojskowy 1200 do 1500 ludzi, przeznaczony dla żołnierzy z wojska wyprawy algierskiéj.

— Król Neapolitański przybył do Bajonny. Słychać iż w Madrycie ogłoszono już urzędownie, że młoda królowa Hiszpańska jest przy nadziei.

WIADOMOSCI NAUKOWE.

O papierze i listach u wschodnich ludów.

Persowie używają różnego koloru papieru: białego, żółtego, zielonego, różowego; mają także złocisty i posre-

brzany. Kiedy się pisze list do jakiéj bardzo znakomitéj osoby, naprzykład do monarchy, używać potrzeba białego papieru ze złocistemi kwiatkami. Im osoba do któréj się pisze jest znakomitsza, tym większy powinien być papiér. Listy szacha Perskiego do Ludwika XIV miały trzy stopy długości, Solimana sułtana do Zygmunta I króla polskiego, dwie stopy przeszło, blisko trzech. Nie wiemy już co się stało z wielu naszemi dyplomatami, nie możemy więc powiedzieć wielu stóp dochodziła największa długość listów sułtańskich; to bowiem pewna, że w Turcji są hojniéjsi w téj mierze niż gdzieindziej; i tak są w Paryżu w bibljotece królewskiéj niektóre na półczwarta łokcia długie.— To jednak pewna, że im większéj przysługi żąda piszący od tego do którego pisze, tym dłuższego papieru używa na list. Carowie tatarscy z rassy Czyngischana którzy w XIV wieku byli panami Persji i części Azji mniejszéj pisywali z razu do monarchów europejskich na łokciowych arkuszach, ale późniéj gdy im łaska ich stała się potrzebniejszą, tak się wylali w uprzejmości, że czasem list był długi półpięta łokcia. Takie właśnie są dwa listy cara Perskiego do Filipa pięknego, które w archiwach koronnych francuzkich dotąd się znajdują. Sławny Tamerlan chcąc uczcić godnie sułtana Egiptu posłał mu list długości siedemdziesięciu dwóch łokci.

Kiedy Persowie listy piszą, odcinają róg jeden arkusza, żeby nigdy nie tworzył figury zupełnie kwadratowéj, powiadają bowiem że nic pod słońcem niemasz doskonałego ponieważ tylko Bóg ten przymiot posiada. Skok wielki od kwadratu aż tam. Oznak grzeczności mnóztwo w swych listach używają. Najważniejszą jest rzeczą, żeby pisząc do wyższego, jego imie pierwéj położyć niż swoje: zwyczaj ten jest bardzo dawny. I tak Mahomet posłał był list do króla Persów zaczynający się od słów;» Mahomet syn Abdalaha, apostoł boży, do Kozrocsa króla Persów!» To ubliżenie majestatowi tak obraziło monarchę, że nie chcąc daléj czytać na drobne kawałki podarł pismo. Jeśli kto chce jeszcze więcéj niż wiele uczcić kogo, pisze jego imie i wszystkie tytuły złotemi literami, a najmniej jeżeli kolorowemi. A jeżeli już uwielbienie nie ma znać granic, kładą imie z boku lub na marginesie, tak żeby je ledwie postrzedz było można; i to znaczy się że niegodzien jest ten list nosić tak szanownego imienia. Jeśli chcą wyrazić kilka imion albo kilka tytułów, każdemu inny dają kolor: i tak, jeśli wypisują imie Boga, czynią to złotemi literami, jeśli świętego, wówczas niebieskiego koloru używają, jeśli króla, czerwonego. Kiedy nie masz wzmianki o Bogu, tylko o jakim świętym naówczas bez względu na przysłowie polskie o świętych tureckich, złotem imie jego wyrażają. Kiedy po świętym, wzmiankuje się imie króla, czyni się to błękitnym kolorem. Kiedy niemasz wyższego jak król, to złotemi literami jego imie jaśnieje.

Myśli metafizyczne pana Humphry Davy.

Sniadecki rzuciwszy okiem na sam tytuł tego artykułu, uśmiechnie się pewnie. Że Arystoteles był stronnikiem niemieckiéj romantyczności, to już dziś nie ulega żadnéj wątpliwości, powie sobie ten uczony, bo czyta Halicżanina, Kurjera Polskiego i Dziennik Powszechny; ale żeby Sir Humphry Davy, baronnet, prezydent królewskiego towarzystwa umiejętności w Londynie, najsławniejszy z tegoczesnych chemików, mógł być metafizykiem, to niepodobna. *Distinguo!* uczony mężu, i wy wszyscy co to czytacie; nic nie mówcie ani przeciw zacnemu baronnetowi, ani przeciwko Gazecie Polskiéj, dopóki się nie dowiecie jak rzeczy stoją.

Sir Humphry Davy napisał dzieło pod tytułem: *Consolations in travel, or the last days of a philosopher*, Pociecha w podróży, czyli ostatnie dni jednego filozofa.

Ostatnie to dzieło uczonego męża, któremu nauki winny tyle ważnych odkryć, jest pismem ulotném, jak każdy może się przekonać z samego tytułu. Człowiek który w całém życiu nie chciał na krok zboczyć z drogi doświadczenia, tutaj dozwala umysłowi swojemu spocząć i w poezji znajdować ulgę. Właściwie powiedziawszy, nie jestto ani poezja nawet; jestto metafizyka. Ale cóż za różnica między metafizyką angielską a oświatą nauką Niemców! Jak każdy człowiek tak równie i prawdziwie uczony co chwila widzi tysiące tajemniczych dla siebie przedmiotów; ale ta jest różnica między jednym a drugim, że tamten najskorszy jest do tłómaczenia tego co mu nie znane, ten zaś upokarza się, i sumiennie wyznaje *niewiem*. Tego wyrazu jeszcze żaden filozof niemiecki nie wymówił; oni jeżeli nie wiedzą, to tylko drobnych rzeczy materjalnych, moralnych i t. d. wszystko zaś co jest umysłowe, wielkie, ogólne, najwyższe; jeżeli nie dziś, to jutro będzie im *do reszty* znajome; wszakże Kant, jeden z architektów wieży babilońskiéj koniecznie chciał dojść co może zrobić umysł ludzki, ale czysty, najczystszy *reine Vernunft*. Anglicy i Francuzi dążą prawda do tego celu ale inaczéj: z ich prac, z ich odkryć dowiadujemy się co może zrobić, jak może się wznieść umysł ludzki, i dowiemy się z czasem jeszcze więcéj. Niech im dzięki będą za to. Ale wróćmy do rzeczy.

Pan Humphry Davy bierze pod rozwagę zagadnienia najciemniejsze, największą tajemnicą zakryte. Teorje stworzenia świata, obłąkania filozofów; nic sam nie rozwiązuje, lecz tylko z nieśmiałością objawia swoje domysły, zawsze gotowym będąc odrzucić je; mówi zaś tonem wyrozumiałym względem opinji innych ludzi. Czytając go trudno nie uczuć jakiegoś wewnętrznego ukontentowania; ciągle stawiają nam w imaginacji jakieś przedmioty nakształt ukochanych osób z zakrytemi twarzami, których szukamy napróżno w niezliczonéj ciżbie. Zapytujemy każdą, szukamy; a gdy zmęczeni płonną pracą, ani wątpić czy są, ani znaleźć i ujrzyć ich nie możemy, zatrzymujemy się w biegu, wybieramy różne osoby, patrzymy na nie i chociaż wiemy że błądzimy, czcząc je, hołd składamy najdroższym naszym uczuciom.

Każdy prawie wyraz w téj xiążce tchnie miłością prawdy. Raz rozczula nas, unosi, zaspokaja; znowu z zimną rozwagą a nawet szyderczo wspomina o błędach szkodliwych moralności. Surowo powstaje przeciw przesądom materjalistów przeszłego wieku; nawet zaprzecza dzisiejszym fizjologom angielskim i francuzkim, aby materja mogła mieć taki wpływ na duszę jak oni przypuszczają. »Dowody te są na pozór dostateczne, gdy je pojedynczo rozbieramy, są słowa jego; ale co innego jest rzeczywiście; przekonywają one, że pewien stopień doskonałości machiny jest nieodzowny, aby dusza mogła swobodnie działać; nikt jednak nie może powiedzieć aby machina była duszą. Bez oka nie można widzieć, bez mózgu nie można mieć pamięci rzeczy widzianych; wszakże ani nerw optyczny oka, ani mózg nie mogą być uważane za pierwiastki działające; są

one raczéj narzędziami pewnéj władzy wcale względem niéj obcemi.... Dziki człowiek widząc machinę robiącą sztuczną materję, gdy się koło jéj zatrzyma, nie będzie wątpił, że w tém kole znajdowała się siła poruszająca ją: nie zgadnie pewnie, że para poruszała machinę, a bardziéj jeszcze nie domyśli się, że przyczyną tylu dziwnych dla niego zjawisk jest ogień ukryty. Przeciwnie filozof spokojnie będzie patrzał na ruch i zatrzymanie się machiny; lecz i filozof i dziki zarówno wyznają, że nie wiedzą jaka jest natura tego bozkiego ognia, który rozlany wszędy, w składzie i w wzroście wszystkich ciał organicznych najpiérwsze zawsze i najcelniejsze ma miejsce.

Statystyka Szwajcarji.

Między mnóztwem opisów poetycznych tego kraju nie zdarzyło się nam nigdzie znaleźć porządnéj jego statystyki; teraz dopiero wyszło bardzo ważne w téj mierze dziełko z którego pokrótce wspomniemy kilka szczegółów. Kantony mogą być podzielone na większe i mniejsze, oto jest ten podział z wyrażeniem ludności.

Większe.			*Mniejsze.*		
1.	Bern	350,000	13.	Szafuza	16,000
2.	Genewa.	52,500	14.	Zug	13,700
3.	Zurich	218,000	15.	Szwic.	28,900
4.	Vaud	170,000	16.	Ury	11,900
5.	Argowja	150,000	17.	Glarus	26,500
6.	S. Gall.	144,000	18.	Unterwalden	21,600
7.	Bazylea.	54,000	19.	Gryzony	73,800
8.	Fryburg	84,000	20.	Waltelina	66,700
9.	Solura	53,000	21.	Wallja.	62,900
10.	Lucerna	116,000	22.	Neuchatel	49,800
11.	Turgowja	81,000		Ogół mniejszych	371,800
12.	Tessyno	99,500			
	Ogół większych				1,572,000
				Razem	1,943,800

Nie tak ludność jak władzę prawodawczą i ważność kantonów autor miał na względzie w tym podziale. Uważa tedy, że w dwunastu wyższych kantonach, liczba reprezentantów izb niższych do reprezentantów izb wyższych tak się ma jak jeden do dziewięciu, czyli wyraźniéj jak 128 do 806. Co jest zdumiewającą proporcją.

Podział ludności Szwajcarji jest następujący. Ludzi mówiących po niemiecku, który to język większa część kantonów za narodowy przyjęła, jest w ogóle 1,387,000. Ale tą język niemiecki niezrozumiały dla Niemców; dzieli się aż na 35 djalektów, z których znaczna część znowu ma swoje poddziały. Ludzi mówiących po francuzku jest 440,000 lecz to nie wszystko prawdziwy język francuzki, ale tak nazwany *patois*, którego ledwie dwudziesty wyraz zrozumie Paryżanin. Nietylko *patois* jest w Szwajcarji, ale cała południowa Francja, znaczna część wschodniéj, zachodniéj i południowéj nim mówi. Dzieli się na różne djalekta, a gdyby szczerze który autor francuzki chciał zrobić rachunek statystyczny ludzi mówiących we Francji prawdziwym językiem francuzkim, stosunek możeby trzecią część okazał tego, czém jest polski język obok innych języków kraju naszego, jako to ruskiego, litewskiego, łotewskiego, czuchońskiego, niemieckiego, żydowskiego, tatarskiego, wołoskiego etc. Wracając tedy do Szwajcarji, prawdziwie po francuzku mówią tylko w Genewie i Lausanne, reszta zaś mówiących tym językiem dzieli się na 15 djalektów. Daléj, ludzi mówiących po włosku jest 116,000 i dzielą się na dwa djalekta. Jest to język kantonu Tessino i części Walji. Wreszcie 35,000 ludzi mówi językiem romańskim czyli retyckim. Bezwątpienia to jest jedna gałęź języka starożytnych Rzymian, zwanego *lingua rustica*. Dzieli się na dwa djalekty, mówią zaś nim najwięcéj u źródeł Renu.

Liczba dzienników w stosunku do ludności jest w Szwajcarji jak jeden do 80,000.

Zabytków poganizmu zbyt wiele jeszcze panuje w tym kraju, a szczególniéj o smokach i duchach strzegących skarbów ukrytych. Prócz tego bez liku innych jest przesądów, które pomimo usiłowań kapłanów chrześcjańskich trwają w całéj mocy.

Co się tyczy bydła szwajcarskiego; w tych częściach gdzie ani zboże, ani wino, ani owoce nie mogą rosnąć, grunta są okryte najpiękniejszą murawą i tam najlepsze jest bydło. Dla tego téż mieszkańcy zaniechawszy wszelkich innych płonnych zatrudnień, całą usilność swoję obracają ku temu przedmiotowi gospodarstwa. Doliny między Alpami na 1800 stóp wzniesione nad poziom morza, bydłu i nabiałom winne są swój sposób do życia; wszakże najpiękniejsze bydło jest to, które się pasie na wysokości 3000 stóp od poziomu morza. W kantonach gdzie pastwiska są spadziste, na których drzewa nie mogą rosnąć, nigdy bydło nie jest rosłe, ale drobny ma wzrost. Przeciwnie zaś w miejscach mniéj spadzistych, chociaż się pasą na wysokości dwóch do pięciu tysięcy stóp, i wzrostu nabiera wielkiego i pasą się dobrze.

Najlepsze krowy szwajcarskie są na dolinie Simmen, w Saanenlad i w Greytz. Krowa taka daje na dzień najmniéj 20 fnt. najwyborniejszego mléka, o którém my ani wyobrażenia nie mamy; są zaś takie co i 40 funtów dają. Ogólna ilość mléka z najlepszego gatunku krowy szwajcarskiéj, wynosi prześło 2000 funtów wprzeciągu cztérech miesięcy. Séra funt potrzebuje dziesięciu funtów mléka. W kantonie Apenzel, cielak siedmio lub ośmio-miesięczny waży 150 funtów.

Liczba rogatego bydła w całéj Szwajcarji jest 900,000 w lecie, a 600,000 w zimie, czyli średnio biorąc sztuk 750,000. Czysty dochód z nabiałów wynosi rocznie w całéj Szwajcarji 24,739,000 franków szwajcarskich, czyli 37,109,700 franków francuzkich, to jest 59,375,520 złotych polskich.

Przemysł w Szwajcarji, prócz Genewy, Neuchatelu i Bazylei jest bardzo na nizkim stopniu; handel niewielki; wszakże przez północną Szwajcarję Francja utrzymuje swoje kommunikacje handlowe z częścią Niemiec i Włochami.

WIDOWISKA W STOLICY.

TEATR NARODOWY. — Dramma: *Teressa, sierota z Genewy*; w téj sztuce występuje pan Smochowski artysta dram. Lwowski. — Kom. *Nienawiść kobiet.*

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nr. 472.

DWA DODATKI.

DODATEK do Nru 129 GAZETY POLSKIEJ z 1830 r.

Dyrekcya szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego, województwa krakowskiego.

Warunki wydzierżawienia dóbr Bossowic.

W dopełnieniu art. 87 prawa seymowego, o towarzystwie kredytowém ziemskiém, i § 110 instrukcyi z d. 14 marca 1825 r., podaie do wiadomości, iż dobra Bossowice w powiecie szydłowskim, obwodzie stopnickim położone, na satysfakcyą należytości procentowych towarzystwu kredytowemu, za ratę piérwszą i drugą zeszłego roku 1829 przynależnych, wypuszczone zostaną w trzechletnią dzierżawę przez publiczną licytacyę od dnia 24 czerwca r. b. do dnia i miesiąca tegoż 1833 r. Licytacya odbywać się będzie w dniu 17 czerwca r. b. w Kielcach w biórze dyrekcyi przy ulicy Konstantego pod N. 391.

Główniejsze warunki wydzierżawienia są następuiące:

Utrzymuiący się przy dzierżawie winien będzie:

1) Ponosić opłaty do gruntu w ślad art. 41 i 44 prawa hypotecznego przywiązane, oraz wszelkie ciężary służby publiczney.

2) Złożyć w następnym dniu po przybiciu całkowitą zaległość towarzystwu w kwocie złp. 4694 gr. 4, oraz złp. 300 na koszta wydzierżawienia i oddania dóbr w possessyą przez przybliżenie wyrachowane.

3) Przyiąć obowiązek dalszego wnoszenia przez ciąg dzierżawy wypłat z dóbr tych towarzystwu należnych w dwóch półrocznych ratach, wynoszących na każdą ratę po złp. 2129 gr. 21, w terminach prawem seymowém o towarzystwie kredytowém ziemskiém ustanowionych, a to poczynaiąc od dnia 1 czerwca r. b. zapłaci przeto dzierżawca w ciągu swéy dzierżawy rat podobnych sześć.

4) Zapłacić do kassy obowiązany w przeciągu dni 20, zaległe podatki, iakie się po dzień 1 czerwca r. b. okażą.

5) Złożyć w 15 dni po odbytéy licytacyi złp. 2200, iako kaucyi na zapewnienie wypłat przyiętych.

6. Oddać dobra po wyiściu dzierżawy w stanie takim, w iakim ie obeymuie.

7) Zrzec się wszelkich pretensyi przez czas dzierżawy za iakiebądźkolwiek nakłady, z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie, lub z innego tytułu.

8) W razie uchybienia opłat warunkami wskazanych, dzierżawca poddać się winien exekucyi administracyinéy towarzystwa, i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie przez sądy cywilne, lecz przez władze towarzystwa rozstrygane będą.

9) Przystępuiący do licytacyi, winien złożyć złp. 2500 na vadium.

O stanie dóbr, dalszych warunkach, oraz ilości opłat do gruntu przywiązanych, tak zaległych iako i bieżących, interessanci w biórze dyrekcyi przed terminem licytacyi, wiadomość powziąć będą mogli. — w Kielcach d. 20 kwietnia r. 1830. — Prezes *A. Suchecki.* — Pisarz *Sękowski.*

Dyrekcya szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego, województwa krakowskiego.

Warunki wydzierżawienia dóbr Słupca.

W dopełnieniu art. 87 prawa seymowego o towarzystwie kredytowém i § 110 instytucyi z d. 14 marca r. 1826 podaie do wiadomości, iż dobra Słupiec w obwodzie i powiecie stopnickim położone, na satysfakcyą należytości procentowych towarzystwu kredytowemu z r. 1829 przypadaiących, wypuszczone będą przez publiczną licytacyę w trzechletnią dzierżawę, od dnia 24 czerwca r. b., do dnia i miesiąca tegoż 1833 roku. Licytacya odbywać się będzie w dniu 14 czerwca r. b. w Kielcach w kancellaryi dyrekcyi przy ulicy Konstantego pod N. 391.

Główniejsze warunki wydzierżawienia są następuiące

Utrzymuiący się przy dzierżawie winien będzie:

1) Ponosić bez żądania zwrotu opłaty do gruntu w ślad art. 41 i 44 prawa hipotecznego, tudzież ciężary wieczyste w myśl art. 44, tegoż, piérwszeństwo przed towarzystwem kredytowém maiące, oraz wszelkie ciężary publiczne.

2) Złożyć gotowizną w następnym dniu po przybiciu całkowitą zaległość towarzystwa z karami w ilości złp. 4682 gr. 9, oraz złp. 400 na koszta ogłoszenia dzierżawy i oddania dóbr w possessyą przez przybliżenie wyrachowane.

3) Przyiąć obowiązek dalszego wnoszenia przez ciąg dzierżawy, wypłat z dóbr tych towarzystwu należnych w dwóch półrocznych ratach, wynoszących na każdą ratę po złp. 3720, w terminach prawem seymowém o towarzystwie kredytowém ustanowionych, a to poczynaiąc od dnia 1 czerwca r. b., zapłaci przeto dzierżawca rat podobnych sześć.

4) Winien do kassy obwodowéy w przeciągu dni 20 po odbytéy licytacyi, zaległe podatki w summie złp. 6926 gr. 28, lub iakie się po dzień 1 czerwca r. b. okażą, i to kwitami w tymże przeciągu czasu usprawiedliwić.

5) Złożyć w dni 15 po przybiciu złp. 3800 iako kaucyi na zapewnienie wypłat przyiętych.

6) Oddać dobra po wyiściu dzierżawy w stanie takim, w iakim ie obeymuie.

7) Zrzec się wszelkich pretensyi przez czas dzierżawy za iakiebądźkolwiek nakłady gruntowe, z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie, lub z innego tytułu.

8) W razie uchybienia opłat warunkami wskazanych, dzierżawca poddaie się exekucyi administracyinéy, i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie przez sądy cywilne, lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

9) Przystępuiący do licytacyi, złoży vadium złp. 2300, które utrzymuiącemu się przy dzierżawie z piérwszéy raty potrącone będą.

O stanie dóbr, dalszych warunkach, oraz ilości ciężarów wieczystych i opłat uprzywileiowanych, tak zaległych iako i bieżących interessanci w biórze dyrekcyi wiadomość powziąść mogą. — Podpisy iak wyżéy.

Dyrekcya szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego, województwa krakowskiego.

Warunki wydzierżawienia dóbr Swoyczany.

W uskutecznieniu art. 87 prawa seymowego o towarzystwie kredytowém, podaie do wiadomości, iż dobra Swoyczany w powiecie i obwodzie miechowskim położone, na satysfakcyą należytości procentowych towarzystwu kredytowemu przypadaiących, wypuszczone będą przez publiczną licytacyę w trzech-letnią dzierżawę od dnia 24 czerwca r. b., do dnia i miesiąca tegoż 1833 roku. Licytacya odbywać się będzie w dniu 17 czerwca r. b. w Kielcach, w biórze dyrekcyi przy ulicy Konstantego pod N. 391.

Główniejsze warunki są następuiące:

Utrzymuiący się przy dzierżawie winien będzie:

1) Ponosić opłaty do gruntu w ślad art. 41 i 44 prawa hypotecznego przywiązane, summę złp. 1045 wynoszące, oraz wszelkie ciężary służby publicznéy.

2) Złożyć w następnym dniu po przybiciu całkowitą zaległość towarzystwu w kwocie złp. 1972 gr. 29, oraz złp. 300 na koszta ogłoszeń licytacyi i oddania dóbr w possessyą przez przybliżenie obrachowane.

3) Przyiąć obowiązek dalszego wnoszenia przez ciąg dzierżawy wypłat z dóbr tych towarzystwu należących w dwóch pół-rocznych ratach, wynoszących na każdą ratę złp. 1308 gr. 6, w terminach prawem seymowém o towarzystwie kredytowém oznaczonych, a to poczynaiąc od dnia 1 czerwca r. b., dzierżawca zatém zapłaci rat podobnych sześć.

4) Zapłacić do kassy obwodowéy w przeciągu dni 20, zaległe podatki, iakie się po dzień 1 czerwca r. b. okażą.

5) Oddać dobra po wyiściu dzierżawy w stanie takim, w iakim ie obeymie.

6) Zrzec się wszelkich pretensyi przez czas dzierżawy za iakiebądźkolwiek nakłady gruntowe, z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie lub z innego tytułu.

7) W razie uchybienia opłat warunkami wskazanych, dzierżawca poddać się winien exekucyi administracyinéy towarzystwa, i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie przez sądy cywilne, lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

8) Złożyć w 15 dni po przybiciu złp. 1400 kaucyi, na zapewnienie wypłat przyiętych.

9) Przystępuiący do licytacyi winien będzie złożyć złp. 1000 vadium.

O dalszych warunkach, stanie dóbr, ilości podatków zaległych, interessanci w biórze dyrekcyi wiadomość powziąść będą mogli. — Podpisy iak wyżéy.

Dyrekcya szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego, województwa krakowskiego.

Warunki wydzierżawienia dóbr Mianocice.

W uskutecznieniu art. 87 prawa seymowego o towarzystwie kredytowém podaie do wiadomości, iż dobra Mianocice w powiecie i obwodzie miechowskim położone, na satysfakcyą należytości towarzystwu kredytowemu za ratę 1 i 2 z roku 1829 przypadaiącéy, wypuszczone będą przez publiczną licytacyę w trzech-letnią dzierżawę od dnia 24 czerwca r. b., do dnia i miesiąca tegoż 1833 roku. Licytacya odbywać się będzie w dniu 23 czerwca r. b. w biórze dyrekcyi przy ulicy Konstantego pod N. 391.

Główniejsze warunki są następuiące:

Utrzymuiący się przy dzierżawie winien będzie:

1) Ponosić opłaty do gruntu w ślad art. 41 i 44 prawa hypotecznego przywiązaną summę złp. 2430 gr. 26 wynoszące, składkę do towarzystwa ogniowego, dodatki do podatków gromadzkich, dymowego, szarwarkowego, liwerunku i dziesięciny iakie się okażą, oraz wszelkie ciężary służby publicznéy.

2) Złożyć w następnym dniu po przybiciu całkowitą zaległość towarzystwa w kwocie złp. 6959 gr. 27, oraz na koszta wydzierżawienia i oddania dóbr w possessyą summę złp. 400 przez przybliżenie obrachowaną.

3) Przyiąć obowiązek dalszego wnoszenia przez ciąg dzierżawy wypłat z dóbr tych towarzystwu należnych w dwóch półrocznych ratach, wynoszących na każdą raty po złp. 3131 w terminach prawem seymowém o towarzystwie kredytowém ziemskiém ustanowionych, a to poczynaiąc od dnia 1 czerwca r. b. zapłaci przeto dzierżawca w ciągu swéy dzierżawy rat podobnych sześć.

4) Zapłacić do kassy obwodowéy w przeciągu dni 20 zaległe podatki w summie iaka się z wykazu właściwéy kassy obwodowéy okaże.

5) Złożyć w 15 dni po odbytéy licytacyi złp. 3200 kaucyi na zapewnienie wypłat przyiętych.

6) Oddać dobra po wyiściu czasu dzierżawy w stanie takim, w iakim ie obeymuie.

7) Zrzec się wszelkich pretensyi przez czas dzierżawy za iakiebądźkolwiek nakłady gruntowe z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie lub z innego tytułu.

8) W razie uchybienia opłat warunkami wskazanych, dzierżawca poddaie się exekucyi administracyinéy, i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie przez sądy cywilne, lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

9) Przystępuiący do licytacyi złoży vadium złp. 3600; które utrzymuiącemu się przy dzierżawie z piérwszéy raty dzierżawnéy potrącone będą.

O stanie dóbr tych, dalszych warunkach, ilości podatków i dziesięcin zaległych, interessanci w biórze dyrekcyi przed terminem Licytacyi wiadomość powziąść będą mogli. — Podpisy iak wyżéy.

Dyrekcya szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

Warunki wydzierżawienia dóbr Stręgoborzyce.

W dopełnieniu art. 87. prawa seymowego o towarzystwie kredytowém i §. 110 instrukcyi z dnia 14. marca r. 1826. podaie do wiadomości iż dobra Stręgoborzyce w powiecie krakowskim obwodzie miechowskim położone, na satisfakcyą należytości procentowych z dóbr tych za ratę 1. i 2. r. 1829 przypadaiących wypuszczone będą przez publiczną licytacyę w trzechletnią dzierżawę od dnia 24. czerwca r. b. do

dnia i miesiąca tegoż 1833 roku.— Licytacya odbywać się będzie w dniu 16. czerwca r. b. w Kielcach w biórze dyrekcyi przy ulicy Konstantego pod Nr. 391.

Główniejsze warunki wydzierżawienia są następujące:

Utrzymujący się przy dzierżawie winien będzie.

1) Wnosić do kassy obwodowéy opłaty do gruntu w ślad art. 41 i 44 prawa hypotecznego przywiązane summę złtp. 1784 gr. 2 wynoszące, składkę ogniową, oraz ponosić wszelkie ciężary służby publicznéy.

2) Złożyć w następującym dniu po przybiciu całkowitą zaległość towarzystwa w kwocie złtp. 3190 gr. 27 oraz złtp. 300 na koszta ogłoszeń wydzierżawienia i oddania dóbr w possessyą przez przybliżenie obrachowane.

3) Przyiąć obowiązek dalszego wnoszenia przez ciąg dzierżawy wypłat z dóbr tych towarzystwu należących, w dwóch półrocznych ratach, wynoszących na każdą ratę po złtp. 1298 gr. 27 w terminach prawem seymowém o towarzystwie kredytowém ziemskiém ustanowionych a to poczynaiąc od dnia 1. czerwca r. b. Zapłaci przeto dzierżawca w ciągu swéy dzierżawy podobnych rat sześć.

4) Zapłacić do kassy obwodowéy w dniach 20. od terminu licytacyi zaległe podatki w summie złtp. 6328 gr. 2 lub iakie się po dzień 1. czerwca r. b. okażą i to kwitami w tymże przeciągu czasu udowodnić.

5) Złożyć w 15 dni po przybiciu złtp. 1300 kaucyi na zapewnienie wypłat przez siebie przyiętych.

6) Oddać dobra po wyiściu dzierżawy w stanie takim w iakim ie obeymuie.

7) Zrzec się wszelkich pretensyi przez czas dzierżawy za iakiebądźkolwiek nakłady, z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie lub z innego tytułu.

8) W razie uchybienia opłat warunkami wskazanych dzierżawca poddać się winien exekucyi administracyinéy towarzystwa i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie przez sądy cywilne, lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

9) Przystępuiący do licytacyi winien będzie złożyć złtp. 2600 iako vadium.

O stanie dóbr, dalszych warunkach, interessenci w biórze dyrekcyi przed terminem licytacyi wiadomość powziąść będą mogli.— Podpisy iak wyżéy.

Dyrekcya szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

Warunki wydzierżawienia dóbr Nieznanowice.

W dopełnieniu art. 87. prawa seymowego o Towarzystwie kredytowem, podaie do wiadomości, iż dobra Nieznanowice w powiecie i obwodzie Kieleckim położone, na satysfakcyą należytości procentowych towarzystwu kredytowemu za ratę 1. i 2. roku 1829. przypadaiących, wypuszczone będą przez publiczną licytacyą w trzechletnią dzierżawę od dnia 24. czerwca r. b. do dnia i miesiąca tegoż 1833. roku.— Licytacya odbywać się będzie w dniu 14. czerwca r. b. w Kielcach w biorze dyrekcyi przy ulicy Konstantego pod Nr. 391.

Główniejsze warunki wydzierżawienia są następuiące:

Utrzymuiący się przy dzierżawie winien będzie:

1) Ponosić bez żądania zwrotu opłaty w ślad art. 41. i 44. prawa hypotecznego przywiązane złtp. 5608 gr. 18 wynoszącego, oraz wszelkie ciężary służby publicznéy.—

2) Złożyć gotowizną w następnym dniu po przybiciu całkowitą zaległość towarzystwa z kosztami i procentami w kwocie złtp. 13,386 gr. 22 oraz złtp. 400 na koszta wydzierżawienia dóbr i oddania ich w possesyą przez przybliżenie obrachowane.—

3) Przyiąć obowiązek dalszego wnoszenia przez ciąg dzierżawy wypłat z dóbr tych towarzystwu należących w dwóch półrocznych ratach wynoszących na każdą ratę po złtp. 6689 gr. 24 w terminach prawem seymowém o towarzystwie kredytowém a to poczynaiąc od dnia 1. czerwca r. b. Dzierżawca zatem zapłaci rat podobnych sześć.

4) Zapłacić do kassy obwodowéy w przeciągu dni 20 zaległe podatki w summie złtp. 3,672 gr. 27 lub iakie się po dzień 1. czerwca r. b. okażą.

5) Złożyć w dniu 15. po przybiciu złtp. 7,000 kaucyi na zapewnienie wypłat przez siebie przyiętych.

6) Oddać dobra po wyiściu z dzierżawy w stanie takim w iakim ie obeymie.

7) Zrzec się wszelkich pretensyi przez czas dzierżawy za iakiebądzkolwiek nakłady gruntowe z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie lub z innego tytułu.

8) W razie uchybienia opłat warunkami wskazanych dzierżawca, poddać się winien exekucyi administracyinéy towarzystwa, i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie przez sądy cywilne lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

9) Przystępuiący do licytacyi winien złożyć złtp. 6,900 na vadium.

O dalszych warunkach, stanie dóbr, ilości podatków zaległych, interessenci wiadomość w biorze dyrekcyi powziąść będą mogli.—Podpisy iak wyżéy.

Dyrekcya szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa krakowskiego.

Warunki wydzierżawienia dóbr Kijany.

W dopełnieniu art. 87. prawa seymowego o towarzystwie kredytowém, podaie do wiadomości iż dobra Kijany w powiecie szkalbimierskim obwodzie miechowskim położone na satisfakcyą należytości procentowych za ratę pierwszą i drugą r. 1829 przypadaiących wypuszczone będą przez publiczną licytacyę w trzechletnią dzierżawę od dnia 24. czerwca r. b. do dnia i miesiąca tegoż 1833 roku. — Licytacya odbywać się będzie w dniu 15. czerwca r. b. w Kielcach w biorze dyrekcyi szczegółowéy przy ulicy Konstantego pod Nr. 391.

Główniejsze warunki wydzierżawienia są następuiące:

Utrzymuiący się przy dzierżawie winien będzie:

1) Ponosić opłaty do gruntu w ślad art. 41 i 44 prawa hypotecznego przywiązane, oraz wszelkie ciężary służby publicznéy.

2) Złożyć gotowizną w następnym dniu po przybiciu całkowitą zaległość towarzystwa złtp. 2,132 gr. 28 i złtp. 300 na koszta ogłoszenia warunków licytacyi, oraz oddania dóbr w possessyą przez przybliżenie obrachowane.

3) Przyiąć obowiązek dalszego wnoszenia wypłat przez ciąg dzierzawy z dóbr tych towarzystwu należnych w dwóch półroeznych ratach wynoszących na iednę ratę po złtp. 1,215 gr 6.

4) Złożyć w przeciągu dni 15. od przybicia złtp. 1,300 kaucyi na zabezpieczenie wypłat przez siebie przyiętych.

5) Oddać dobra po wyiściu dzierzawy w stanie takim w iakim ie obeymuie.

6) Zrzec się wszelkich pretensyi przez czas dzierzawy za iakiebądźkolwiek nakłady gruntowe z powodu nieodebrania dóbr w przyzwoitym stanie lub z innego tytułu.

7) W razie uchybienia wypłat warunkami wskazanych, dzierzawca poddać się winien exekucyi administracyinéy towarzystwa i spory wyniknąć mogące z tytułu dzierzawy nie przez sądy cywilne, lecz przez władze towarzystwa rozstrzygane będą.

8) Przystępuiący do licytacyi winien będzie złożyć złtp. 1,200 vadium.

O stanie dóbr, dalszych warunkach, ilości opłat do gruntu przywiązanych tak zaległych iako i bieżących, interessenci w biórze dyrekcyi przed terminem licytacyi dowiedzieć się mogą. — W Kielcach d. 21. Kwietnia 1830. — Podpisy iak wyżéy.

Dyrekcya szczegółowa towarzystwa kredytowego woiewództwa sandomirskiego.

Podaie do publicznéy wiadomości iż dobra ziemskie Gołembiow i Żurawniki z przyległościami i przynależytościami w powiecie, obwodzie i województwie sandomierskiem położone towarzystwu kredytowemu ziemskiemu zastawione, na satysfakcyą zaległych należytości towarzystwu przypadaiących z mocy art. 86 i 87 prawa seymowego w dniu 1/13 czerwca 1825 r. zapadłego, w trzechletnią dzierzawę poczynaiąc od d. 24. czerwca r. b. 1830 do tegoż dnia 1833 przez publiczną licytacyę na posiedzeniu dyrekcyi szczegółowéy tow. kredyt. ziem. województwa sandomirskiego w domu Radzimińskiéy przy ulicy rynek w Radomiu pod Nr. policyinym 39 a numerem hypotecznym 19 stoiącym dnia 14. czerwca r. b. w godzinach rannych poczynaiąc od godziny 10 odbyć się maiącą więcéydaiącemu i przybicie otrzymuiącemu wypuszczone zostaną pod warunkami następuiącemi:

1) Chęć licytowania maiący złoży na vadium w monecie brzęczącéy złtp. 1,500 które onemuż w cenie dzierżawnéy roku pierwszego possessyi dóbr potrącone zostaną ieżeli warunkom dzierzawy zadosyć uczyni, w przeciwnym zaś razie vadium to służyć będzie na pokrycie kosztów i szkód iakieby z niedotrzymania warunków wyniknąć mogły.

2) Utrzymuiący się przy dzierzawie obowiązany będzie bez żadnego zwrotu ponosić rok-rocznie opłaty do gruntu przywiązane w myśl art. 41. Prawa hypotecz. tudzież ciężary wieczyste stosownie do art. 44. tegoż prawa.

a) Ofiary złtp. 454 gr. 17.

b) Liwerunku dworskiego złtp. 248 gr. 26.

c) Liwerunku gromadzkiego złtp. 134 gr. 17.

d) Podymnego złtp. 178 gr. 15.

e) Szarwarku złtp. 72.

f) Składki ogniowéy złtp. 65 gr. 17.

g) Dziesięciny do kościoła Malickiego. — Żyta korcy 6 garcy 2 kwart 2.

h) Żyta korcy 11 garcy 20 do kościoła gozlickiego, i inne ciężary uprzywileiowane.

3) Przed obięciem dóbr w possessyą a naydaléy w dniach 3. po odbytéy licytacyi zapłaci do kassy obwodu sandomirskiego podatki zaległe w ilości złtp. 1,204 gr. 20 w dowód tego kwity że skarb zupełnie zaspokoiony został, dyrekcyi szczegółowéy okaże.

4) Złoży zaraz dnia następnego po przybiciu i utrzymaniu się przy dzierzawie całkowitą zaległość towarzystwa z kosztami i karami, niemniey ratę czerwcową r. b. albo raczéy w ogóle zapłaci summę złtp. 3,000 gr. 26 przez przybliżenie wyrachowaną.

5) Przyimie obowiązek dalszego wnoszenia regularnie opłat towarzystwu przypadaiących każdego 1. grudnia i 1. czerwca złtp. 843 gr. 6. A zatem w ciągu dzierzawy pięć rat podobnych opłaci nierachuiąc w to raty czerwcowéy r. b. która iuż w ogólnéy zaległości w punkcie 4. warunków ustanowionéy wrachowaną znayduie się.

6) Odda dobra po wyiściu dzierzawy w takim stanie w iakim ie odbierze.

7) Zrzecze się wszelkich pretensyi z czasu dzierżawy za iakiekolwiekbądź nakłady gruntowe, tudzież za nieodebranie dóbr w przyzwoitym stanie bądź z iakiegokolwiek innego tytułu.

8) Dzierzawca za wszelkie uchybienia opłat towarzystwu przypadłych poddaie się exekucyi administracyi towarzystwa, i wszystkie spory wyniknąć mogące z tytułu dzierzawy nie do sądu iść maią, lecz rozstrzygane bądą w drodze administracyinéy przez władze towarzystwa.

9) Jeżeli nakoniec nikt z licytuiących nie przyimie warunków powyższych, przybicie nastąpić nie będzie mogło, coby zaś wyżéy licytuiący postąpili, płacone będzie w dwóch półrocznych ratach dziedzicowi lub komu z prawa wypadnie. — W Radomiu dnia 24. Kwietnia 1830. — Za Prezesa; Młodecki, pisarz, Januszewicz.

— *Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa Sandomierskiego.*

Podaje do publicznéj wiadomości, iż dobra ziemskie Leszczków z folwarkiem Gozdawa z przyległościami i przynależytościami, w powiecie, obwodzie i województwie Sandomierskiem położone, towarzystwu kredytowemu ziemskiemu zastawione, na satysfakcją zaległych należytości towarzystwu przypadających w moc art. 86 i 87 P. S. w d. 1/13 czerwca 1825 roku zapadłego w trzechletnią dzierżawę poczynając od dnia 24 czerwca r. b. do tegoż dnia 1833 r. przez publiczną licytacją na posiedzeniu dyrekcji szczegółowéj towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa Sandomierskiego w domu Radzimińskiéj przy ulicy Rynek w Radomiu pod Nro policyjnym 39 a Nro hipotecznym 19 stojącym, dnia 14 czerwca r. b. w godzinnach rannych, poczynając od godziny 10 odbyć się mającą, więcéj dającemu i przybicie otrzymującemu, wypuszczone zostaną pod warunkami następującemi:

1) Każdy chęć licytowania mający złoży na vadium w monecie brzęczącéj złp. 1000, które onemuż w cenie dzierżawnéj roku pierwszego posessji dóbr potrąconemi zostaną, jeżeli warunkom dzierżawy zadosyć uczyni; w przeciwnym zaś razie vadium to służyć będzie na pokrycie kosztów i szkód, jakieby z niedotrzymania warunków wyniknąć mogły.

2) Utrzymujący się przy dzierżawie obowiązany będzie bez żadnego zwrotu ponosić opłaty rok rocznie do gruntu przywiązane w myśl art. 41 prawa hypotecznego, tudzież ciężary wieczyste stosownie do art. 44 tegoż prawa. — *a)* Ofiary złp. 860 gr. 5. — *b)* Liwerunku dworskiego złp. 304 gr. 17. — *c)* Składki ogniowéj złp. 68 gr. 21. — *d)* Dziesięciny do plebanji Malic kopielnych złp. 150 i inne ciężary uprzywilejowane.

3) Przed objęciem dóbr w possessją najdaléj w dniach 3ch po odbytéj licytacji, do kassy obwodu Sandomierskiego, zapłaci podatki zaległe w ilości złp. 430 gr. 3 i w dowód tego kwity, że skarb zupełnie zaspokojony został, dyrekcji szczegółowéj okaże.

4) Złoży zaraz dnia następnego po przybiciu i utrzymaniu się przy dzierżawie całkowitą zaległość towarzystwu z kosztami i karami, niemniéj ratę czerwcową r. b. albo raczéj w ogóle zapłaci summę złp. 2747 gr. 18 przez przybliżenie wyrachowaną.

5) Przyjmie obowiązek dalszego wnoszenia regularnie opłat towarzystwu przypadających każdego 1 grudnia i 1 czerwca złp. 1178, a zatém w ciągu swéj dzierżawy pięć rat podobnych opłaci, nie rachując w to raty czerwcowéj r. b. która już w ogólnéj zaległości w punkcie 4 warunków ustanowionéj w rachowaną znajduje się.

6) Odda dobra po wyjściu dzierżawy w takim stanie, w jakim je odbierze.

7) Zrzecze się wszelkich pretensji z czasu dzierżawy, za jakiekolwiekbądź nakłady gruntowe, tudzież za nieodebranie dóbr w przyzwoitym stanie, bądź z jakiegokolwiek innego tytułu.

8) Dzierżawca za wszelkie uchybienia opłat towarzystwu przypadłych, poddaje się exekucji administracji towarzystwa, i wszystkie spory wyniknąć mogące, z tytułu dzierżawy, nie do sądu iść mają, lecz rozstrzygane będą w drodze administracyjnéj przez władze towarzystwa.

9) Jeżeli nakoniec nikt z licytujących przyjmie warunków powyższych, przybicie nastąpić nie będzie mogło, coby zaś wyżéj licytujący postąpili, płacone będzie w dwóch półrocznych ratach dziedzicowi, lub komu z prawa wypadnie. — W Radomiu d. 24 kwietnia r. 1830. — Prezes, *J. Horoch.* Pisarz, *Januszewicz.*

— *Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa Sandomierskiego.*

Podaje do publicznéj wiadomości, iż dobra ziemskie Szymanowice z częścią Szymanowic górnych, komorą jedną i sionką szpichlerza w Zawichoście z przyległościami i przynależytościami w powiecie Staszowskim województwie Sandomierskiém położone towarzystwu kredytowemu ziemskiemu zastawione, na satysfakcją zaległych należytości towarzystwu przypadających z mocy art. 86, 87 P. S. w dniu 1/13 czerwca 1825 r. zapadłego, w trzechletnią dzierżawę poczynając od dnia 24 czerwca r. b. 1830 do tegoż dnia 1833 przez publiczną licytacją na posiedzeniu dyrekcji szczegółowéj towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa Sandomierskiego w domu Radzimińskiéj przy ulicy Rynek w Radomiu pod Nro policyjnym 39, Nro hipotecznym 19 stojącym, dnia 14 czerwca r. b. w godzinach rannych poczynając od godziny 10 odbyć się mającą, więcéj dającemu i przybicie otrzymującemu wypuszczone zostaną pod warunkami następującemi:

1) Każdy chęć licytowania mający złoży na vadium w monecie brzęczącéj zł. 2000, które onemuż w cenie dzierżawnéj roku pierwszego posessji dóbr potrąconemi zostaną, jeżeli warunkom dzierżawy zadosyć uczyni; w przeciwnym zaś razie vadium to służyć będzie na pokrycie kosztów i szkod jakieby z niedotrzymania warunków wyniknąć mogły.

2) Utrzymujący się przy dzierżawie obowiązany będzie bez żadnego zwrotu ponosić rok rocznie opłaty do gruntu przywiązane w myśl art. 41 prawa hipotecznego, tudzież ciężary wieczyste stosownie do ar. 44 tegoż prawa.— *a)* Ofiary złp. 726 gr. 7. — *b)* Liwerunku złp. 208 gr. 1. — *c)* Dymowego złp. 273 gr. 3. — *d)* Składki ogniowéj złp. 175 gr. 6. — *e)* Szarwarku złp. 102. — *f)* Dziesięciny do kassy religijnéj kommissji województwa Sandomierskiego rocznie złp. 100 i inne ciężary uprzywilejowane.

3) Przed objęciem dóbr w posessją a najdaléj w dniach 3ch po odbytéj licytacji zapłaci do kassy obwodu Sandomierskiego podatki zaległe w ilości zł. 363 gr. 4 i w dowód tego kwity, że skarb zupełnie zaspokojony został, dyrekcji szczegółowéj okaże.

4) Złoży zaraz dnia następnego po przybiciu i utrzymaniu się przy dzierżawie całkowitą zaległość Towarzystwa z kosztami i karami, niemniéj ratę czerwcową r. b. albo raczéj w ogóle zapłaci summę złp. 4161 gr. 28, przez przybliżenie wyrachowaną.

5) Przyjmie obowiązek dalszego wnoszenia regularnie opłat towarzystwu przypadających, każdego 1 grudnia i 1 czerwca złp. 1209 a zatém w ciągu dzierżawy pięć rat po-

dobnych opłaci, nie rachując w to raty czerwcowéj r. b. która już w ogólnéj zaległości, w punkcie czwartym warunku ustanowionéj, wrachowaną znajduje się.

6) Odda dobra po wyjściu dzierżawy w takim stanie w jakim je odbierze.

7) Zrzecze się wszelkich pretensji z czasu dzierżawy za jakiekolwiek bądź nakłady gruntowe, tudzież za nieodebranie dóbr w przyzwoitym stanie, bądź z jakiegokolwiek innego tytułu.

8) Dzierżawca za wszelkie uchybienia opłat towarzystwu przypadłych, poddaje się exekucji administracji towarzystwa i wszystkie spory wyniknąć mogące z tytułu dzierżawy nie do sądu iść mają, lecz roztrzygane będą w drodze administracyjnéj przez władze towarzystwa.

9) Jeżeli nakoniec nikt z licytujących nie pzyjmie warunków powyższych, przybicie nastąpić nie będzie mogło, coby zaś wyżéj licytujący postąpili, płacone będą w dwóch półrocznych ratach dziedzicowi lub komu z prawa wypadnie. — W Radomiu dnia 24 kwietnia 1830 roku. — Prezes, J. *Horoch*. — Pisarz *Januszewicz*.

Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego w województwie Lubelskiém.

Wmoc prawa kredytowego sejmowego art. 85, 87 i następnych, tudzież postanowienia namiestnika królewskiego z daty 14 marca 1826 r. wiadomo czyni: iż dobra Hajowniki z folwarkiem tegoż nazwiska, tudzież z folwarkami i wsiami Lipina, Wysokie i Podwysokie z wszelkiemi przyległościami i przynależytościami w powiecie i obwodzie Krasnostawskim wdztwie Lubelskiém położone, własnością Felixa Romanowskiego będące, za summę złp. 91,600 w listach zastawnych wypożyczoną towarzystwu kredytowemu ziemskiemu i wszelkim z tego względu zobowiązaniom poddane, na satysfakcją należności towarzystwa z raty grudniowéj 1829 r. zalegającéj, wydzierżawione zostaną na lat trzy od dnia 24 czerwca 1830 r. po sobie idące, na posiedzeniu dyrekcji szczegółowéj wdztwa Lubelskiego w terminie dnia 12 czerwca r. b. o godzinie 10 rano, pod następującemi główniejszemi warunkami:

1. Każdy przystępujący do licytacji złożyć winien vadium na pewność dotrzymania warunków w kwocie złp. 3000 a utrzymawszy się przy dzierżawie obowiązany będzie dopłacić dla zaspokojenia całkowitéj zaległości towarzystwa kwotę złp. 384, tudzież opłacić zaległe uprzywilejowane podatki w summie złp. 9135 gr. 28.

2) Opłacać będzie wszelkie bieżące podatki i liweranki roczne na złp. 4155 gr. 1 wyrachowane, tudzież wszelkie składki i dziesięciny do gruntu przywiązane.

3) Wnosić dalsze opłaty na rzecz towarzystwa, to jest rat sześć poczynając od d. 1. czerwca r. b. 1830 w sposób, iż ratę ostatnią uiści w terminie grudniowym 1833 r. płacąc na każdą ratę po złp. 3549 gr. 15.

4) Oddać dobra w takim stanie w jakim odbiera zrzekając się wszelkich pretensji przez czas dzierżawy za jakiebądź nakłady, meljoracje, niedobory lub wszelkie inne wydatki lub straty.

Zaś co do stanu tych dóbr i dalszych warunków i dzierżawy, każdy z interessowanych w biórze dyrekcji szczegółowéj dostateczną powziąć może wiadomość. — W Lublinie d. 29 kwietnia 1830 r. — Prezes Kajetan *Morozewicz*. — Pisarz D. S. M. M. *Pomorski*.

— *Dyrekcja szczegółowa towarzystwa kredytowego ziemskiego województwa Sandomierskiego.*

Podaje do publicznéj wiadomości, iż w dniu 20 lipca r. b. 1830, przed rejentem kancellarji ziemiańskiéj województwa tutejszego, Tomaszem Hassmann, przy ulicy Warszawskiéj w domu pod numerem 240 w Radomiu położonym, w miejscu posiedzeń wydziału hypotecznego wojew. Sandomierskiego, kancelarją mającym, w godzinach rannych od dziesiątéj poczynając, dobra Pełczyce górne część A w powiecie, obwodzie i województwie Sandomierskiém położone, zalegające towarzystwu w opłacie raty grudniowéj roku 1827 i następnych, przez publiczną licytację najwięcéj dającemu sprzedane zostaną, pod następującemi warunkami.

1). Najwięcéj dający nabywca, obowiązany jest zaspokoić wszelkie zaległości do gruntu przywiązane, po dzień 1 czerwca r. b. skarbowi należące się, pierwszeństwo przed towarzystwem podług art. 41, 42 prawa hypotecznego z r. 1818 mające, wynoszące summę złp. 1010. Nadto zaspokoi wszelkie ciężary gruntowe, które jako przywilej prawny przed towarzystwem pierwszeństwo mające, wykazaćby się mogły.

2). Zapłaci całkowitą zaległość towarzystwa z procentami i kosztami wynoszącą złp. 2321 gr. 11.

3). Dla towarzystwa zaś opłacać będzie stosownie do art. 7 i 30 prawa sejmowego z r. 1825 o towarzystwie kredytowém ziemskiém, od wypożyczonego kapitału zp. 7000 rok rocznie po zł. 434 w dwóch półrocznych ratach, to jest od 1 do 12 czerwca, i od 1 do 12 grudnia, przez czas do rozwiązania towarzystwa pozostający.

4). Tak zaległość towarzystwa jako też skarbową, monetą brzęczącą, piérwszą do kassy dyrekcji szczegółowéj województwa Sandomierskiego, drugą do kassy obwodu Sandomierskiego w dniach najdaléj dziesięciu po odbytéj licytacji, nie czekając nawet decyzji wydziału hypotecznego względnie zatwierdzenia przedaży, zapłaci. Nadto nabywca wszelką summę, jakąby nad warunki powyższe postąpił, złożyć będzie powinien po otrzymaniu wyroku kupno przysądzającego, do depozytu sądowego; summa ta złożona być może bądź w gotowiźnie, bądź w listach zastawnych. Że zaś towarzystwo należność swoję i skarbową obliczyło sposobem tylko przybliżonym, dla tego również powrócona będzie do depozytu sądowego wszelka ilość kosztów jako też i podatków, jakaby się przy ich obliczeniu w czasie samej sprzedaży o mniéj okazać mogła.

5). Każdy chęć licytowania mający złoży vadium złotych polskich 2000 monetą brzęczącą, posłużyć mające na pokrycie kosztów, jakieby przez niedotrzymanie warunków sprzedaży mógł zrządzić. Skoro jednak nabywca udowodni kwitami kassy obwodowéj i świadectwem kommissarza, że wszelkie należności skarbowe w warunkach oznaczone zaspokoił, i innym warunkom sprzedaży zadosyć uczynił, może przy wnoszeniu zaległości towarzystwa, żądać, aby złożone vadium na resztę zaległości potrącone zostało.

6). Ponieważ sprzedaż niniejsza następuje po dokładném poinformowaniu się na gruncie o istniejącym obecnie stanie dóbr, oraz ponieważ nabywca odbiera z takiemi prawami, jakie są w xiędze wieczystéj zapisane, bez żadnéj co do ich granic lub innych kwestji ewikcji, przeto zrzeka się niniejszym wszelkich z jakiegokolwiek źródła wyniknąć mogących pretensji do towarzystwa. — W Radomiu d. 27 marca 1830 r. — Za pre. *Zdziechowski*. — Pisarz, *Januszewicz*.